

Yrityskaupan hyväksyminen: Finnair Oyj, Staffpoint Holding Oy ja Kilco Oy / Nordic Regional Airlines AB

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV") on 9.11.2015 ilmoitettu yritysjärjestely, jossa Finnair Oyj ("Finnair"), Staffpoint Holding Oy ("Staffpoint") ja Kilco Oy ("Kilco") hankkivat määräysvallan Nordic Regional Airlines AB:ssä ("Nordic", entinen Flybe Nordic AB).

Finnair on julkinen osakeyhtiö, jonka toimialana on lentoliikenne, lentotoimintapalvelut ja matkapalvelut. Finnair tarjoaa matkustajaliikenne- ja lentorahtipalveluja Suomessa ja Baltian alueella sekä reitti- ja kausilentoja Eurooppaan, Pohjois-Amerikkaan ja Aasiaan.

Staffpoint on osakeyhtiö, jonka toimialana ovat henkilöstöpalvelut, valmennus ja HR-tietojärjestelmät. Henkilöstöpalvelualalla toimii StaffPoint Oy, valmennusyrityksenä toimii Spring House Oy ja HR-tietojärjestelmiä kehittää Saima Soft Oy.

Kilco toimii sijoitus- ja konsultointialoilla, keskittyen viime aikoina sijoitustoimintaan.

Nordic on Pohjoismaiden ja Baltian alueella toimiva alueellinen lentoyhtiö. Finnair ja Flybe Group Plc perustivat yhtiön vuonna 2011¹ nimellä Flybe Nordic AB ja operatiivisesta toiminnasta vastasi Flybe Finland Oy. Finnair on operoinut 16.6.2015 alkaen Flybe Finland Oy:n nimellä toteutettua liiketoimintaa nimellä Nordic Regional Airlines Oy ("Norra").

KKV on 29.1.2015² hyväksynyt yritysjärjestelyn, jossa yhtäältä Finnair ja toisaalta Staffpoint ja Oy G.W. Sohlberg Ab yhdessä käyttävät yhteistä määräysvaltaa Nordicissa. Järjestely ei kuitenkaan toteutunut. Tämän jälkeen KKV on 14.8.2015³ hyväksynyt yritysjärjestelyn, jossa Finnair hankki yksinomaisen määräysvallan Nordicissa.

Nyt käsillä olevassa yrityskaupassa Finnair luopuu yksinomaisesta määräysvallasta Nordicissa jakamalla toiminnallisesti itsenäisen yhteisyrityksen määräysvallan Staffpointin ja Kilcon kanssa (yhteinen määräysvalta). Finnair myy 60 % omistamistaan osakkeista Staffpointille (46 170 osaketta, jotka edustavat 45 % Nordicin osakekannasta) ja Kilcolle (15 390 osaketta, jotka edustavat 15 % Nordicin osakekannasta). Yhteisyrityksen perustamisen jälkeen Finnairin omistusosuus on 40 %, Staffpointin 45 % ja Kilcon 15 %. Yhteinen määräysvalta perustuu osakassopimukseen.

¹ Kilpailuviraston päätös 1.8.2011, Dnro 323/14.00.10/2011.

² Kilpailuvirasto- ja kuluttajaviraston päätös 29.1.2015, Dnro 11/KKV14.00.10/2015.

³ Kilpailuvirasto- ja kuluttajaviraston päätös 14.8.2015, Dnro 1001/14.00.10/2015.

Finnair ja Norra ovat aktiivisia matkustajareittilentojen markkinoilla. Yrityskaupan ilmoittajien käsityksen mukaan vuonna 2014 kotimaan lentoliikenteen kokonaismarkkinan volyyymi oli noin 2,5 miljoonaa matkustajaa. Ilmoittajien mukaan Finnairin osuus tästä oli $[60 - 80]^4$ % ja Norran $[7 - 14]$ %. Tällä hetkellä Norra lentää vain Finnairin ostoliikennettä.

Sekä Finnair että Norra ovat lisäksi tarjonneet matkustajille myös muita kuin reittilentoja eli yksityisiä tilauslentoja. Finnairin tilauslennot käsittävät matkatoimistoille tarkoitetut sarjatilauslennot ja yksittäiset tilauslennot. Norran tilauslennot ovat koostuneet yksittäisistä tilauslennoista, eikä se ole tarjonnut sarjatilauslentoja. Finnairin ja Norran eri tyyppisten lentokalustojen vuoksi yhtiöt eivät tavallisesti ole kilpailleet samoista yksittäisten tilauslentojen asiakkaista.

Norra on vuokrannut Finnairin kokonaan omistamilta lentokoneyhtiöiltä laivastonsa, joka on koostunut 12 ATR-koneesta ja 14 Embraer E170-/E190-koneesta. Lentokoneleasing on ilmoittajien mukaan kansainvälistä liiketoimintaa, ja alalla on useita niin eurooppalaisia kuin kansainvälisiäkin toimijoita. Norra ei ole tarjonnut lentokoneleasingia. Lisäksi Finnair tarjoaa Norralle tukipalveluja esimerkiksi IT:n, catering-palveluiden ja jätehuollon muodossa. Finnair tarjoaa nämä palvelut toissijaisena palveluntarjoajana tai erottamattomana osana omaa liiketoimintaansa. Finnair ei katso olevansa näiden palveluiden osalta aito markkinatoimija.

Finnair ja Norra ovat myös kuljettaneet matkustajareittilentoilla kotimaan lentorahtia koneen lastiruumassa, mutta ilmoittajien mukaan niiden lentämissä reiteissä ei ole ollut päällekkäisyyttä. Norra toimii myös lentoyhtiöiden henkilöstön koulutuksen markkinoilla ja lentokoneiden huollon markkinoilla, mutta ilmoittajien mukaan näillä markkinoilla sen toiminta on ainoastaan sisäistä, eikä se myy palvelua ulkopuolisille.

Yrityskaupan ilmoittajien näkemyksen mukaan yrityskauppa ei muuta markkinoiden kilpailutilannetta. Yrityskaupan ilmoittajien mukaan yrityskaupalla ei ole olennaista vaikutusta Finnairin ja Nordicin/Norran keskinäiseen suhteeseen tai lentoliikennemarkkinoiden olosuhteisiin. Staffpointin ja Kilcon osalta ilmoittajat toteavat, että niiden harjoittamat liiketoiminnot eivät ole horisontaalisesti päällekkäisiä eikä niillä ole vertikaalista yhteyttä Finnairin ja Nordicin/Norran lentoliikennemarkkinoiden liiketoimintojen kanssa.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Finnairilla on jo tällä hetkellä yksinomainen määräysvalta Nordicissa, mistä johtuen yhtiöiden välillä ei ole kilpailuasetelmaa. Staffpointin ja Kilcon mukaantulo yhteisen määräysvallan käyttäjiksi ei ole kilpailun kannalta ongelmallista. Kilpailu- ja kuluttajaviraston markki-

⁴ Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

naselvityksessä ei myöskään ilmennyt, että yrityskaupalla olisi haitallisia vaikutuksia.

Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa Finnair Oyj luopuu yksinomaisesta määräysvallasta Nordic Regional Airlines AB:ssa jakamalla toiminnallisesti itsenäisen yhteisyrityksen määräysvallan Staffpoint Holding Oy:n ja Kilco Oy:n kanssa (yhteinen määräysvalta).

Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Lisätietoja päätöksestä antaa erikoistutkija Hanna Kaiponen, puhelin 029 505 3620, sähköposti hanna.kaiponen@kkv.fi.

Ylijohtaja Timo Mattila

Erikoistutkija Hanna Kaiponen

Jakelu Finnair Oyj, Staffpoint Holding Oy ja Kilco Oy
c/o Asianajotoimisto Borenus Oy: asiamiehet

Liite Valitusosoitus